

чорuur дэлгэлгэ» деп дэлгэ

ДЕЛЕГЕЙ БАЙДАЛЫНЫҢ ДОПЧУЛАЛЫ

Күш дөгөвейи, харын угаангыр ёзу-биле

Совет Эвелелинин болгаш Американы Баттшан Штаттарынын арасында харылаалар делегейниң бүгү байдалына кайгыччык улау ужуру-дугалыг. Бистин чурт-бүс биле АКШ—дегөвейде эң күчтүг ийи күрүс. Бир эвес эске чурттар соолаажа бээр болза, оларын чарып калар болуур. Мычазар бир эвес Американы болгаш бистин чуртувустун арасында дайын агайы берсе, ону эске кык-лаа ара-лоотадан шыдаас. Ол дөргө аажоо улау хемчазарларга кай-халыа болуур. Мычазар бүгү-ле харыла-лаажа айттыраларын дайын чокка шиптирээр, улустар арасында шиптирээр чорутуу чымчаларын че-кип алып, азым-бүрү нийтирээр-политиктиг системаларын курууларын тайбын кожа-хелбөө турарын хандыр дөң бүгү хушунушкы-нерин салыр керек.

Днепропетровскин машина ту-дуурун заводун аажым чыгары-нык ийил 28-те болган митинг-инге эш Н. С. Хрущевтун чутал-лаа бөө өстөрүндө совет-америк харылааларын экижидерин айт-тыраларын ужуру-дугалыг ажи-линг чедир тодоргалдан керексе. Ол айттыралын шиптирээр дө-легейин бүгү хушунушкы бай-лаан коштарынын болган тай-бынын херөөн ийегилг бажы-лаарын үдөлинир бээр ийик.

Ийчазар, дайын соодалыг бү-гү үеин дүртүндө совет-америк харылаалар бүтүрээр чорутуу чогу-биле болган дүшүрүгү чор-уу-биле тодоргалдангыл келсе-нин харылаан сепкил-биле айтты-раар. Ол дөргө—дайын доолулан соонда «күн дөңгөр» политикамын орунга, «соок дайынны» орунга туруп алган Баттшан Штаттары-нын чагырыкчы бөлүктөрүнүн ажил-чорудалгынын түнелди бол-ган.

«Күн дөңгөр» политикамын баш-тайты үдө көчөс болза атох-луг чепсеке АКШ-тын тергил-дөшкенин дикир чүве-биле бүгү делегейин юрдуларын турган. Ол тергилдөшкөн буурап дүшкөлини соонда америк улуртукчулар Совет Эвелелин болган социалисттик ла-гериниң эске-лаа чурттарын дола-дыр шериг баазаларынын, система-зынга кал минамш кыла бергенер. Эрткен чылын төңгөрүндө ме-дөөлөр буурап аларга, АКШ дертен аажоо чурттарын девишээрлериде баазаларын болуу турар. АКШ-тын чутал стратегтиг ужуру-дугалыг бери-шеригин эң сайгарыпай техника-нын буурап чартаал азы чарып турар 102 баазаларыг. «Ньюсуик» журналы сан-медөөлөрн буурап аларга, даштыкка америк шериг баазаларында кургак төр шериглерин 450 муң солдаттары болган офицерлери, шериг-агаар күштери-нин 265 муң солдаттары болган офицерлери, 370 муң шериг дайы-жыг бар. Ол шериглери ажал тургузарык чыда ийи милдери аажоо долар үнү турар. Олар кол бургулаадыла Канаада, Аляскада, Англияда, Барын Германияда, Италияда, Испанияда, Грецияда.

шиптирээр АКШ-тын чазанга-га чок калат хой саналган келген. Улустар-чикжон көргүсүшкөн, Совет Эвелелин даштыкка турган бөдүнүг бүгү шериг баазаларын хушуген, бөдүнүг чепсекиг күштерин дыка кытырып келген.

Совет-америк харылааларын эки-жидерин эрсекек чутулаан бил-лир чорук сөөлү үдө америк улур-тур бөлүктөрдө эстен харе аяныт. Рашингтоннуң куруне талазы-биле хай-хей көсүк ажилдакчылары СССР-нин болган АКШ-тын арасында бүтүрээр чорутуу бажылаар-нын, азым-бүрү хевирлиг харылаа-ларын хөгжүдөрүн деткип чутулаа-гылаан. АКШ-тын оралакты прези-дентил Р. Никсон Совет Эвелелинге бөдүнүг чутулааларыга америкалар бистерин-биле тайбын күш тур-рарын, баа АКШ-тын болган СССР-ниң арасында минамшкынын өлүмүгү ужуругүг болуу ийи дээр-ин билли турарын кал-лаа уда ооналган демелген.

Ол эки өстөр ажил-херек-биле бажылааткынын турары хараа-данчыг, Совет-америк харылаалар-нын үдөлини айттыралары ам-даа

Аңгы талазы-биле энтелжге эвес, харын аңгы талазы-биле дайын

Америка албаа пропагандалык сөөлү чылдары бол шугунушкынын бирөөн болза, АКШ-тын «ангы тала-зы-биле энтелжгени» чуртуу кыл-дыр көргөдип көргүдери болуу тур-рар, мында күш-ажылдыг болган капиталдык арасында харылаалар-да бажылаан чок, а ажил-сөк-содымшыкынын болган эске-лаа чорудаларына бары—«хостуг экономика системанын ажилынын чутал келер» болуу дикир тур-гулаар. Ийиңда паралаа конферен-цияда президент Эйзенхауэр чү-ве чуталаан турган, чикжээрде, аңгы деңсесинин ужуру-дугалыг дугайында Марксист теорияны АКШ-ка таарышпас, ол теория «антиамериканыч теория» чүве деп меделген.

Мычазар күн бүгүдө америк шиптиг чорутуу бажылаалары америк пропагандистериде бажы-лаарында уруманыштыр туруу турар. «Амидралдын америк хевир-лиг» камгалаччыларынын кол-бодаларын ол амыралыг болуу го-лүгүчү ху-убооландыр чылаа шал-турар.

Херек кырында бө чылдын бүгү баштайгы чуртун АКШ-ка аңгы де-киселдин дыка чидеткеншиккени-биле доктелеткен. Ажил-сөк-содымшыкынын саны дыка көвү-дөн. Бө чылдын баштайгы дөң аи-ларынын дүртүгүндө ажил-сөк-содымшыкынын түнелдиге АКШ-ка 7 миллион ажил амыччы-дүңер анаа барган, тодоргаларга бө дөңгөр эрткен чылдын ол-ла үе-зинге деңсөөрө ийи ажил калат хой болуу турары ол.

Бө чылдын эгезинде бөр ажил-сөк-содымшыкынын чок чыгыс-лаа медел болбаан. Автомобиль завод-тарынын ажилчылары, чурттуу му-нуу таламын пест-тавыччылар, көрө ажил-аңгы ажилчылары аи-варба ажил-сөк-содымшыкынын. Оон соонда мыакы барын таламын порт ажилчылары, соңгу таламын пест-тавыччылары ажил-сөк-содым-шыкынын. Аирелде хичил болган резина үлөтүрүгү муң-муң ажилчыны ажил-сөк-содымшыкынын. Улустуң эске-лаа амиралык ажилчыларынын боттарынын эрсекеи дөң де-мисел уда-дараа кытыгып үнү турар.

Америка ажилчылар чүңгөт турармы? Хамыктын мурунда ажил төлөвирин бейдери, социал хан-дыралыгы системанын экижиде-риниң нөгөт турар.

Америка пропагандистер болза, америк кижил бүтүгү бөдүнүг ажил

ВЕНА ФЕСТИВАЛЫНДА

Фестивальдын Бүгү-делегей шынарлы

ВЕНА. (СЭТА-нын иорр.). Чедиг бүгү-делегей фестивалынын парала-га төвөгө паралаа конференцияны болган, ажаа фестиваль комитети-ниң секретари Жан Гарсна чүве чуталаан. «Фестиваль бүгү таар-рылаар талазы-биле бистин бөдүн турган бодомысты ашкан» деп ол чуталаан. Венада 111 чурттаран 18 муң төлөөр болган көчүгү хой тургустер келген. Фестивальны чорудуу турар бүгү ажилдары чүгө оон кижилеринин эвес, харын Венада чурттакчыларында улуг чедикшиг чоруп турар. Бирги беш конула чорутуу ажилдары болган концерттерге 250 муң ки-шилер кырыккан. Фестиваль тө-лөөр национал төлөөлөрүн арасында 20 хире улуг, найралын ужуражыккыны болган ажи-бу-ни бөлүктөрүн көчүгү хой ужу-ражыккыны болган.

Фестивальны паралаа бюрору-да 1200 даштык болган астери-журналистер кырып турар, ол чор-уу фестивалыга бүгү делегейин хой-нигилдиниң сокурталын хер-чип турар.

Аалчыларын эки хулаан алган дөң Венада чурттакчыларында өөрт чотиргенин фестивалдык өмүзөөндөн Гарсна илгерилеэн.

«Африканын улустарына хосталга!»

ВЕНА. (СЭТА). Дунайын эрип-дөр Венада төвүн Флоридсторф дээр ажилын район-биле харыла-аштыралы турар көчүгү чыгында 7-ти Бүгү-делегей фестивалынын кал-лаа муң кижилери болган Венада чурттакчылары хара-дында кымыскал оттаргыг чы-гал келгенер. Олар бөдүнүг хос-талга дөң деңсөөл чорудуу турар Азиянын болган Африканын колония баа хамаарыгалыг улу-старына боттарынын энтелжге кы-зыштыралыгыг көргүсөөр.

Митинг эгезин. Ангил төлөө-рини улуртукчуу Гарри Макгера, африка ажилчыларын энтелжге дартыган Али Би Бокер, Практык демократтыг ажилдар федерация-ны секретаринын оралакчы Ралих Ажи олар чүве чуталаан-нар. Олар дарыктап улустарга хос-талганы негес, хосталга болган де-мисел.

Индияга чаа совет чээли

ДЕЛИ. (СЭТА). Индияга чаа совет чээлин тымысан дугайында сан министрствонун динчарылы «Тайм оф Индия» болган эске-лаа солунар паралааган. Динчарылы чуталаан: «Кин, чөр ийиңниң байлаа болган оттулар чүгү ми-нистри Сварна Синг болган улус-тун министри Малухой Шах олар СССР-те чоруп турган үеинде Ин-дия экономикаг дугайында дугай-ды айттыр талазы-биле чутала-жымышкыны Совет чалыктыг бекиткүнери-биле кылган. Индия-

Лаоста хамааты дайын

ХАНОЙ. (СЭТА). Вьетнамын ил-формация агентлигинин даңчыны турары буурап аларга, чепсеке-нишкенин дүжүртүрүгү ажиым туруп келгире, бө чылдын майда ВДР-ниң кымылаарында дүмбөй аргаже чоруп барган Патет-Лаону дыйчы кесектеринин ийги ба-талуонунче Фуи Саваниконе чаа-нын шериглери сөөлү хундире халачкынын үртүгүчүлөр турар. Ол батальонунг Сиег-Буанг мо-жуа бир кезеңге ийил 15-те ча-зак шериглери болашкындар кыл-ган. Сиег-Буанг можада Фа-Бонну муруну-барын таламында 30 хире километр чеге ийил 17-де чазак шериглери биле ийги батальонунг дыйчыларынын арасында чепсе-тиг үсүкөжишкени болган.

Испанияда өртек улгаттырышыккыны

ПАРИЖ. (СЭТА). Испанияда чаа өртек улгаттырышыккынын дуга-йы француз солунар динчарылы турар. Таким болган шапсоз өр-төн 20—40 хуу улгаттырган соон-да бенин ортоң улгаттырышкыны, мычанган июль 30-де Барселонда

Суг куштарынын күсүк аннаашкыны дугайында

РСФСР-ин Министрлер Чөвү-ле-линиң чамыла Ажырап ажил-ажиымны болган ажаа өстөрү-ниң кол эрсекелини 1959 чылдын июль 30-де айттышымын дуга-тур баа областыг кураанын ил-лекциянын ажиын чурутуу хай-гаарал көр ажилдакчыларын үчөт меделеринге үлөзүш, ажилчы чонвар депутаттарынын Тыва область Советиниң күсөкчи комитети дарыаада шиптирери хулаан алган.

Күсүк үдө суг куштарын апаа-рын бө чылдын август 29-та эге-лөриг доктааткан.

Бир аңгы кижил бүгү уксамын өрткөктөрүн хулаан 6-дан хой өвө-ти, калкынын 2-ден хой өвөсти аи-лан өрткөктөр тодоргалдан док-тааткан.

Суг куштарынын туралг чөвө-ринге ситени болган хымыгыш-ты кесери баа өрткөктөрүн хөртү-лаан.

Суг куштарын ажаар чуртуну үрөөн чыгыс-лаа талаарыгын кезе-кеч чокка алаа салбайн, суг куш-тарын ажаар хуусаан, өдүр хемчазар канчаар салып турары хайгаарал көрө районлар болган кезде Советтериниң күсөкчөөр-ига, илп камгалалынын чөвөгө баа шалгаа органына хулаан-кен.

1957 чылдын ноябрь 29-та об-луксомуң шиптирери бажы-лаа бажылааткы ажиын чоруду-ла-нык чурттарынын IV-кү болуу-тун 11-ти сунузуу күш чок болдурун.

Облуксомуң бө шиптиренин күсөкчөөр хичаарын обла-ст кураанын инспекциянын, шал-гаа органына, ажилчынын болган бажыкчыларын эки-тура ийишкелдеринге хулаан-кен.

Мотоциклистер үнүккен

Дүй, хунуң ийиги чартында болук мотоциклистер Кызыл — Ильянка — Бүрен-Бай-Хаа — Са-ры-Сеп — Федоровка — Суг-Бакы — Кызыл таварын агитация ажи-лын чорутуулан, моторлуг ман-дышкынын орунче үнүккен.

ДОСААФ обкомунуң автомото-лу-лун начальниги П. Ф. Трачукка улурткан ортужа болган аар элест-тин 16 мотоциклистер бажы агит-машыналыг команда чоруткан.

Машыныккы беш хун улам-чылаар. Мотоциклистерниң со-ру-лаа — мотоциклисттер, мастери болуу болган чагычтары, а ол иш-каш оран камгалалынын пропаган-далын чорудар. Колонна Каз-Хем районунг ортук уулда доктөстөр-ка, бригадаларыга болган шериг-ларында лекцияларын нөмчүр болган киноларын көртүр.

Мотоциклистер август 9-та хун-дүсүгүн 2 шахта культура болган даштанга парымкын төп кирер экинге кез доктөстөр. Бө моторлуг маңдышкынын Бүгү-веледин күш-култууларынын Хундиге болган туугуларынын Хундиге алдаржыткан маңдышкыны болуу.

О. СИРИН-ООЛ.

Редактор К. С. ШОГУ.

Садыглажышкы—улустарнын тайбын харылаажылгазынын үндөзини

(Төңмүзү).

АКШ-тын даштыкы садымалы кү-рүне контролин эвөжөдирин санал-ованы алышкан баагтарынын дер-тун үжү деткип чуталаан АКШ-тын салдыг министрствонун ча-нылаа үлөтүр элдеринин көсүл-төтөттиг чөвөгү 1958 чылдын октябрыда көргөскөн. АКШ-тын үлөтүр конференциясынын Наци-онал Чөвүленин элчелер стөлдү-эинге 1959 чылдын майын төңгү-үндө улау үлөтүр компанияларын болган салдыг фирмаларын хай-хей төлөөчкөлери Совет Эвеле-ли-биле садыглажышкынын кал-барытын деткип чуталааннар.

Барын Европада чөлтүг хөөн кирген бөдүктөриг төлөөчкөлери социализм чурттары-биле сады-глажышкынын хөгжүдери баа ча-гай күтө-биле көртү турар. Чикжээрде, Барын Германияда «Ди Вельт» солуну Совет Эвелели-биле садыглажышкынын хөгжүдери-нин перспективаларын таарыччыг кылдыр үлөсөп көрүшкөн. «Ийи улусту» (СССР-нин болган ГФР-нин улусту—Е. К.) экономика тала-зы-биле холбаштырып турар улазынар чинге-да бол, олар бети дөргө-ле-түрүп турар болган калган-бир паз-да олар улам-на бажыг болуу деп ийегеде хандырып турар» деп бажыен.

Улустар арасында экономикаг харылааларын хөгжүдериң ор-уунга чутула бажы болза СССР-нин болган Англиянын арасында салыг

Чехословак Республикада улуг бөдүрүлгөн долаандыр чаа суур оуп турар. Прага областыг Кладно хоорайыг чогуунда дорт кудумчулуг, экинжи тутууган чуртталга бажынарлыг, культу-чарымышкы албан черлеринг Май 9 агтыг суурун улур турар. Суурун чуртталгалары — даңжалыг болган металургия. Чуртталга: чаа суурун кудумчулуга. Фото Я. Такешич, Чехословакиянын телеграф агентлиги.